

Juridiska fakultetsstyrelsen
Biträdande universitetslektor Olena Bokareva

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till ju.L2@regeringskansliet.se

Remiss: EU-kommissionens förslag till ändringsdirektiv om paketresor och sammanlänkade researrangemang

Ju2023/02764

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av biträdande universitetslektor Olena Bokareva.

Inledning

Ändringarna av direktiv 2015/2302 bör välkomnas som ett positivt steg mot tydligare och enklare regler för resenärer och konsumentskydd, särskilt i krissituationer. Såsom anges i förslaget är det allmänna målet med översynen av direktivet att stärka konsumentskyddet vid alla tidpunkter, även i händelse av en större kris, och att samtidigt förbättra den inre marknadens funktion inom paketresesektorn. På det hela taget förtydligar det reviderade direktivet flera bestämmelser och kompletterar de befintliga reglerna med tydligare bestämmelser och förklaringar.

Dessa ändringar var ett svar på de luckor som upptäcktes under covid-19-pandemin när många passagerare inte kunde få återbetalning för sina inställda resor och praxis skilde sig mycket från land till land.

De viktigaste ändringarna rör flera frågor, såsom reviderade definitioner av paketresor och sammanlänkade researrangemang i artikel 3.2 och 3.5, klargörande av rätten att kostnadsfritt avboka resan i kristider i artikel 12.2 och 12.3a och minimikraven för värdebevis, samt uppdaterade bestämmelser om insolvens och nya regler om återbetalningsregler för köp mellan näringsidkare (B2B).

Kommentarer

En ny artikel 12a är ett positivt tillägg eftersom det nuvarande direktivet inte har några bestämmelser om värdebevis, till skillnad från andra förordningar om passagerarrättigheter. År 2020, under covid-19-pandemin, införde Europeiska kommissionen en rekommendation om värdebevis, men den var inte rättsligt bindande. Nu finns det tydliga regler avseende de formella kraven för värdebevis och insolvensskydd.

Man kan konstatera att förekomsten av flera passagerarförordningar och detta direktiv, samt de förordningar som rör konsumenter och personer med funktionshinder och förslaget till en ny förordning om passagerares rättigheter i samband med multimodala resor, kan göra den befintliga regleringen av passagerartransport ännu mer komplicerad.

Även om det betonas i både förslaget och det reviderade direktivet att alla dessa instrument är samordnade, kan man dra slutsatsen att det finns risk för inkonsekvent tillämpning och potentiella konflikter, eftersom instrumenten antogs vid olika tidpunkter och reglerar olika områden.¹

Även om flera rättigheter och skydd för olika transportsätt täcks kan det vara svårt för resenärer att navigera i detta mycket komplexa rättsliga ramverk. Den europeiska domstolen kommer att spela en avgörande roll i detta sammanhang eftersom de nya bestämmelserna oundvikligen kommer att prövas och tolkas. Förhoppningsvis kommer det att leda till en harmoniserad tillämpning av de nationella domstolarna.

På nationell nivå måste dessa förändringar återspeglas i den nationella lagstiftningen och nödvändiga ändringar måste införas i de svenska lagar som påverkas av direktivet.

Sammanfattning

Avslutningsvis konstaterar fakultetsstyrelsen att den europeiska lagstiftaren i framtiden bör överväga att anta en enda passagerarkod som omfattar alla allmänna regler som rör passagerares rättigheter och skydd, till exempel i form av en ramförordning med bilagor, eller något annat lämpligt rättsligt instrument. Det skulle avsevärt underlätta för konsumenter, transport- och reseföretag samt tillsynsorgan och domstolar att tillämpa och tolka sådan lagstiftning, och också bidra till bättre efterlevnad.

Enligt delegation

Olena Bokareva

¹ BEUC, Proposal for a revised Package Travel Directive: A first step to guarantee robust consume protection, BEUC-X-2024-026 – 11/03/2024.